

საბარეჯოს მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო ბაზეთი №19(201) 2019 წ. 1-15 ოქტომბერი ფასი 1 ლარი

მართლმადიდებლობა

14 ოქტომბერს სვეტიცხოვლობაა

ღებს წილად ერგოთ უფლის კვართი. წამოიღო კვართი ელიოზმა. მცხეთასთან მას და, სიღონია მიეგება, გამოართვა სიწმინდე, ჩაიხუტა გულში და სული განუტევა.

სიღონიას მაცხოვრის კვართი ისე ძლიერად ჰქონდა მკერდში ჩაკრული, რომ შეუძლებელი გახდა სიწმინდის გამოცლა. ელიოზმა საკუთარი და კვართთან ერთად დამარხა.

გავიდა ხანი. კვართის დაფლვის ადგილი სარწმუნოდ არავინ იცოდა. კვართისა და ელიოზის დის საფლავის შესახებ მხოლოდ ის იყო ცნობილი, რომ მის მახლობლად ღიბანიდან ჩამოტანილი და მცხეთაში

დარგული ნაძვი იგა და ხარობდა. სვეტიცხოველიკვართმა და იმ ქვეყნის ქრისტიანობაზე მოქცევის სურვილმა, სადაც იგი იყო დაფლული, წმ. ნინო IV-ს იერუსალიმიდან მცხეთაში მოიყვანა.

ქართველთა გაქრისტიანება წმ. ნინომ მცხეთაში კერპების - არმაზის, გაცისა და გაიმის შემუსვრით დაიწყო. კერპების შემუსვრის შემდეგ კლდის ქიმთან ხის ქვეშ ექვსი დღე ილოცა, მეცხრე დღეს ჩამოვიდა ქალაქში და მიადგა სამეფო ბაღს. იქ მუბაღე და მისი ცოლი მოაქცია და ცხრა თვე მათთან იცხოვრა. ამის შემდეგ ქალაქის გარეთ იპოვა მკვლავიანი (მაყვლის ბუნქი), სადაც დღეს სამთავროს დედათა მონასტერია და მონაზვნური წესით ცხოვრება დაიწყო. ხშირად მიდიოდა მცხეთაში, ურიათა უბანში. უნდოდა გაეყო, სად იყო დაფლული მაცხოვრის კვართი. წმ. ნინომ რამდენჯერმე ნახა ერთი და იგივე სიზმარი: ციდან მოფრენილი შავი ფრინველები ჩაფრინდებოდნენ მდინარეში, განბანილები და გათურებულები შეფრინდებოდნენ სამოთხეში, მაღლარ ვაზს (მაღალ ხეზე ასული ვაზი) მოკენკავდნენ, „მისძოვდნენ ყვავილთა“ და სიყვარულით, თვით-ხივილით გარს ესვეოდნენ წმ. ნინოს.

როდესაც მირიან მეფე გაქრისტიანდა, მან სამეფო ბაღში ტაძრის აგება გადაწყვიტა. მართლაც, სამეფო ბაღში მოჭრეს ნაძვი, რომლიდანაც 7 სვეტი გამოთადეს. როდესაც ხის კედლები ამოიყვანეს, თავთავის ადგილზე მოათავსეს ექვსი ძელი. მეშვიდე ყველაზე დიდი და საკვირველი, რომელიც ეკლესიის შუა საყრდენად, დედაბოძად იყო განკუთვნილი, ვერ აღმართეს, ვერ დაძრეს ადგილიდან. ეს ამბავი ყველას უკვირდა.

საღამოს მეფე მირიანი დაღონებული წავიდა სასახლეში. წმ. ნინო მოწაფეებთან ერთად სვეტთან დარჩა და ცრემლით ღოცულობდა. შუაღამე რომ დადგა, ბოროტმა, ეშმაკმა მრავალი საშინელი ხილვა, ჩვენება მოუვლინა მლოცველებს. წმ. ნინომ ჯვარი გადასახა უკეთურ ჩვენებებს და ყველა მათგანი გაქრა. დაისადგურა სიმშვიდე. წმიდანის მოწაფეები მაღლობას უძღვნიდნენ დმერთს. ინათა დედებს მიეძინათ. მოწაფეთაგან მხოლოდ სიღონიას ეღვიდა, ხოლო წმ. ნინო ხელაყ-

დასასრული მე-7 გვერდზე

ბიძინა ივანიშვილი კახეთის რეგიონული ორგანიზაციების წარმომადგენლებს უმხვდა

პოლიტიკური გაერთიანება „ქართული ოცნება - დემოკრატიული საქართველოს“ თავმჯდომარე ბიძინა ივანიშვილმა რეგიონული ორგანიზაციებთან შეხვედრები განაგრძო.

პარტიის თავმჯდომარე ბიძინა ივანიშვილი კახეთის საოლქო ორგანიზაციების ხელმძღვანელებსა და წარმომადგენლებს შეხვდა. შეხვედრაზე რეგიონში არსებულ გამოწვევებზე, სამომავლო გეგმებზე, მიმდინარე და დაგეგმილ პროექტებზე იმსჯელეს.

შეხვედრას „ქართული ოცნება - დემოკრატიული საქართველოს“ აღმასრულებელი მდივანი ირაკლი კობახიძე, რეგიონული მდივანი დიმიტრი სამხარაძე, პარლამენტის დეპუტატები: დავით მათიკაშვილი, დავით სოლომონიძე, ირაკლი შიოლაშვილი, გელა სამხარაძე, ბუჩაკი მაჭარაშვილი, გომან შანიკაშვილი, რეგიონულ საკითხებში პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი სოზარ სუბარი, კახეთის მხარეში სახელმწიფო რწმუნებული ირაკლი ჯაბაძე, კახეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტების მერები, საკრებულოს თავმჯდომარეები და პარტიის აქტივი ესწრებოდნენ.

პარტიის ცენტრალური ოფისიდან შეხვედრას ესწრებოდნენ ინფორმაციული უზრუნველყოფისა და მონიტორინგის სამსახურის ხელმძღვანელი გია ბენაშვილი და სახელმწიფო უწყებებთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელი თედო ისაკაძე.

ჩვენ ვაბრძვებით ბუნდურ მუშაობას

სამართო მიზნებისა და გამოწვევების გათვალისწინებით. ჩვენ ვიბრძვით წარმატებული მომავლისთვის, ხალხის კეთილდღეობისთვის, თითოეული მოქალაქის პრობლემის გადაჭრისა და გამოსწორებისთვის. არ ვუშინდებით კრიტიკას, რადგან ვინც ქმნის, ის იმსახურებს გარკვეულ შეფასებებს საზოგადოების მხრიდან და ჩვენ ნამდვილად ვიღვწით ძლიერი ოჯახების, ძლიერი სოფლის, ძლიერი რაიონისა და ძლიერი სახელმწიფოს აღშენებისთვის!

ბლოგ ორი წლის მანძილზე, საგარეჯოს მინიციპალიტეტში არაერთი მნიშვნელოვანი მათ შორის რამდენიმე საუკუნის ინფრასტრუქტურული პროექტი განვახორციელეთ, უამრავი დახმარება გავეწიეთ სოციალური და ჯანდაცვის მიმართულებით ადგილობრივ მოსახლეობას, წარმატებით დაინერგა და მუშაობს ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო უფასო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამა. ვაშენებთ სკოლებს, ამბულატორიებს, სასწრაფო სამედიცინო მომსახურების ცენტრებს, გზებს, ბაღებსა და კიდევ ბევრი გეგმა გვაქვს, რომელიც უახლოეს მომავალში აუცილებლად განხორციელდება. რა თქმა უნდა, არსებობს მასშტაბური საჭიროებები მაგალითად, წყლის პრობლემა, რომლის გადაჭრისთვის 2020 წლის ბიუჯეტში საკმაოდ სოლიდური თანხაა გათვალისწინებული.

მერიაში 24 საათიან რეჟიმში მოქმედებს სატელეფონო ცხელი ხაზი, სადაც ნებისმიერ მოქალაქეს შეუძლია დარეკვა, აზრის გამოხატვა, პრობლემის დაფიქსირება. სოციალური ქსელთა ვიდეო შეტყობინებებს და სწრაფი რეაგირების რეჟიმში ვაწვდით მოსახლეობას ინფორმაციას.

გმართავთ მოსახლეობასთან გეგმიურ შეხვედრებს, ადგილზე ვეცნობი მათ პრობლემებს და თავად ვაკონტროლებ შეხვედრისას დასახელებული საჭიროებების გადაჭრის ეტაპებსა და შედეგებს.

ჩვენ ვაბრძვებით მუშაობას მოსახლეობასთან მუდმივი კომუნიკაციის რეჟიმში. კიდევ ერთხელ მაღლობა მინდა გადავუხადო „ქართული ოცნება-დემოკრატიული საქართველოს“-ს თავმჯდომარესა და მთელ გუნდს ნდობისთვის, მაღლობა ჩემს ადგილობრივ მოსახლეობას მხარდაჭერისთვის!

მაღლობა ჩემს მოადგილეებს-ალექსი გილაშვილსა და შოთა კაკაბაძეს-დაუდღაღვი შრომისთვის!

არაერთხელ მითქვამს და კვლავ ვიმეორებ-თქვენს გვერდით მივუღებთ, ერთად ყველაფერს შევძლებთ!

ბიორბი ერკოწონაშვილი, საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის მერი

მუნიციპალური ბიურო

საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომა

მორიგი სხდომა
27 სექტემბერის, 2019 წელი

საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მორიგ სხდომაზე ამავე საკრებულოს თავმჯდომარე ოთარ ჩალათაშვილი უძღვებოდა. დღის წესრიგის კენჭისყრის შემდეგ პირველ საკითხზე „საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2018 წლის 25 დეკემბრის №62 დადგენილებაში ცვლილებების შესახებ“ მოხსენება გააკეთა საგარეო მუნიციპალიტეტის მერიის საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახურის უფროსმა თინათინ აბაილაშვილმა, როგორც მან განმარტა, დადგენილების პროექტის მომზადება გამოწვეულია საგარეო მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 31 დეკემბრის №2577 განკარგულებით გამოყოფილი თანხების და საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 15 მარტის №557 განკარგულებით გამოყოფილი თანხების შემცირებით. ნაშთის გამოყენებით საბიუჯეტო სახსრები ფონდების გარეშე.

პროექტის მიღებასთან დაკავშირებით საგარეო მუნიციპალიტეტის 2019 წლის ბიუჯეტის შემოსულობები სახელმწიფო ბიუჯეტით შემცირდება 55,461 ათასი ლარით, გადასახდლები სახელმწიფო ბიუჯეტით ასევე შემცირდება 55,461 ათასი ლარით.

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 21 აგვისტოს №1868 განკარგულებით შევიდა ცვლილება საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 31 დეკემბრის №2577 განკარგულებაში და საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან მუნიციპალიტეტისთვის გამოყოფილი თანხები შემცირდა 54,987 ათასი ლარით.

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 21 აგვისტოს №1867 განკარგულებით შევიდა ცვლილება საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 15 მარტის №557 განკარგულებაში და სტიქიის პრევენციის სახელმწიფო პროგრამის დაფინანსების მიზნით საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან მუნიციპალიტეტისთვის გამოყოფილი თანხები შემცირდა 474 ლარით.

ნაშთის გამოყენებით 50 ათასი ლარით გაიზარდა გადასახდლები საბიუჯეტო სახსრები ფონდების გარეშე.

შესაბამისად საგარეო მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდლებში განხორციელდა შემდეგი ცვლილებები:

საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 31 დეკემბრის №2577 განკარგულებით მუნიციპალიტეტისთვის გამოყოფილი თანხები შემცირდა ტენდერში ვაჭრობის შედეგად დაკლებული თანხით:

- 1) ქსაგარეოში სათავეს ქუჩაზე წმინდა გიორგის ეკლესიასთან მისასვლელი გზის მოასფალტების სამუშაოები - 35022 ლარით;
- 2) ქსაგარეოში გ.ქურდიანის ქუჩაზე ღვთისმშობლის ეკლესიამდე მისასვლელი გზის მოასფალტების სამუშაოები - 8930 ლარით;
- 3) ქსაგარეოში შოთა რუსთაველის ქუჩაზე ე.წ. (წიფლის ხევის) მიმდებარედ გზის მოასფალტების სამუშაოები - 11035 ლარით.

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 15 მარტის №557 განკარგულებით მუნიციპალიტეტისთვის გამოყოფილი თანხები შემცირდა - სოფელ დიდ ჩაილურში შიდა ცენტრალურ საავტომობილო გზაზე სანიაღვრე არხების მოწყობა-რეაბილიტაციის სამუშაოები 474 ლარით.

ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრებით:

კეთილმოწყობის სხვა ღონისძიებების არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლში არსებული ეკონომია (ქსაგარეოში, იმედის ქუჩაზე 4 კორპუსის სახურავების რეაბილიტაცია და ორი კორპუსის ეზოში ასფალტის საფარის მოწყობის სამუშაოების ტენდერში ვაჭრობის შედეგად დაკლებული თანხა) 16000 ლარი უნდა დაემატოს სოციალურ პროგრამას, კერძოდ, უმწველ მდგომარეობაში მყოფ მოქალაქეთა დახმარების ქვეპროგრამის სოციალური უზრუნველყოფის მუხლს მომსახურე სამედიცინო დაწესებულებების დავალიანების დასაფარად.

ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრებით (გასული წლის ნაშთიდან) უნდა დაფინანსდეს: საინჟინრო მონიტორინგის ჯგუფის მიერ გაწეული მომსახურების ღირებულება - 50 000 ლარი (საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია).

ღვის წესრიგის II საკითხზე საგარეო მუნიციპალიტეტის მერიის ტერიტორიაზე აკუსტიკური ხმაურის დასაშვები ნორმების გადამტეხვასთან და პიროტექნიკური ნაკეთობის გამოყენებასთან დაკავშირებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე რეაგირების წესის დამტკიცების შესახებ მოხსენება გააკეთა საგარეო მუნიციპალიტეტის მერიის იურიდიულ საკითხთა სამსახურის უფროსმა სვეტილასტმა მაღლიანა სამუნაშვილმა. როგორც მან აღნიშნა, დადგენილების პროექტის მიღების მიზეზია „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში განხორციელებული ცვლილებების შესაბამისად, მუნიციპალიტეტის ორგანოებს დაევალიათ ნორმატიული აქტის გამოცემა, რომლითაც განისაზღვრება ამ კოდექსის 771 და 772 მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე რეაგირების პროცედურული წესები, ასევე ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმის შედგენის უფლებამოსილების მქონე პირები;

პროექტის მიზანია, საცხოვრებელ სახლში, კერძო საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული მი-3 გვერდზე

საგარეო მუნიციპალიტეტის მერიის თათბირი

1 ოქტომბერი, 2019 წ.

საგარეო მუნიციპალიტეტის მერიის სამშაბათის ტრადიციულ თათბირს ამავე მუნიციპალიტეტის მერი ბიორბი მარგოშინაშვილი უძღვებოდა. თათბირი როგორც მიმდინარეობის მიმოხილვით დაიწყო. მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლებთან მუშაობის განყოფილების უფროსის ივანე ფანოზიშვილის ინფორმაციით მუნიციპალიტეტში 29 სექტემბრის მონაცემებით 545 ტონა იყო მოკრეფილი, ხოლო 30 სექტემბერს - 585 ტონა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და გარემოს დაცვის საგარეო საკონსულტაციო-საინფორმაციო სამსახურის უფროსმა ნიკო ჯავახიშვილმა გააკეთა ინფორმაცია იმ ქურძინსა და ღვინის გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ, რომლებმაც ფუნქციონირება დაიწყეს და შესაბამისად დიდი რიგებიც არ არის ჯერჯერობით.

თათბირი გავრცელდა სოფლების სასამართლო წყლით მომარაგების საქმეში შექმნილი პრობლემების წინა პლანზე წამოწვევით. კიდევ ერთხელ დეტალურად იქნა მიმოხილული ის შესაძლებლობები, რომელთა ხორცშესხმით მუნიციპალიტეტის თითქმის ყველა სოფელში სასამართლო წყლით მოსახლეობის მომარაგებაში დღეს არსებული პრობლემები აღმოფხვრება.

8 ოქტომბერი, 2019 წ.

საგარეო მუნიციპალიტეტის მერიის თათბირს ამავე მუნიციპალიტეტის მერიის I მოადგილე ლემო ბილაშვილი უძღვებოდა. როგორც თათბირის დასაწყისში გაირკვა, უახლოეს ხანში უნდა მოხდეს სასამართლო წყლების სათავე ნაგებობების გაწმენდა, რისთვისაც საჭიროა ხარჯთაღრიცხვის შედგენა. ამიტომ მერიის წარმომადგენლებსგან მოხმენილ იქნა ინფორმაცია სოფლებში არსებული სასამართლო წყლის სათავე-ნაგებობების მდგომარეობის შესახებ.

მუნიციპალური ბიურო

საგარეოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომაზე

მორიბი სხდომა

27 სექტემბერის, 2019 წელი

დასასრული

ბასა ან საზოგადოებრივი/საჯარო დაწესებულების შენობაში აკუსტიკური ხმაურის დონის გაზომვისა და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 771 და 772 მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის აღსაკვეთად შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელების უზრუნველყოფა, აგრეთვე მოქალაქეთა უფლებებისა და მათი კანონიერი ინტერესების დაცვა.

დღის წესრიგის III სპაითხზე „საგარეოს მუნიციპალიტეტში 2019-2020 წლებში განსახორციელებელი ადგილობრივი თვითმმართველობის პროექტების მოწონების თაობაზე“ მოხსენება გააკეთა საგარეოს მუნიციპალიტეტის მერიის მშენებლობის, არქიტექტურისა და ინფრასტრუქტურის სამსახურის უფროსის მოვალეობის შემსრულებელმა ბამა შვიტაშვილმა.

როგორც მან აღნიშნა, მომავალ, 2020 წელს საქართველოს რეგიონული განვითარების ფონდისა და საგარეოს მუნიციპალიტეტის თანადაფინანსებით დაგეგმილია შემდეგი ინფრასტრუქტურული სამუშაოების განხორციელება:

1 ქ. საგარეოში, ჯაფარიძის ქუჩაზე ტროტუარების მოწობა. პროექტის სრული ღირებულებაა 118 640 ლარი; საიდანაც რგფ-დან 112 708 ლარი იქნება გამოყოფილი, ხოლო თანადაფინანსება 5 932 ლარი იქნება. პროექტის განხორციელების საგარეო ვადებია: 20.01.-15.06.2020

2 საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფლებში (პალო, წიწმანის, დუზაგრაძე, თუ-ლარი, კახლარი, ლამბალო, ქეშალო და იორმულანლო) 1000 კუბური მეტრი მოცულობის რეზერვუარის მოწობა. პროექტის სრული ღირებულებაა 1 300 000 ლარი. რგფ-დან გამოყოფილი იქნება 1 235 000 ლარი, ხოლო თანადაფინანსება 65 000 ლარი იქნება. პროექტის განხორციელების საგარეო ვადებია: 20.01.-15.06.2020

3 სოფ. თულარსა და კახლარში სასმელი წყლის მაგისტრალისა და საუნბო ონკანების მოწობა. (110 000 ლარი). რეგიონული განვითარების ფონდიდან 104 500 ლარი, ხოლო თანადაფინანსება 5 500 ლარი იქნება. პროექტის განხორციელების საგარეო ვადებია: 20.01.-15.06.2020წ

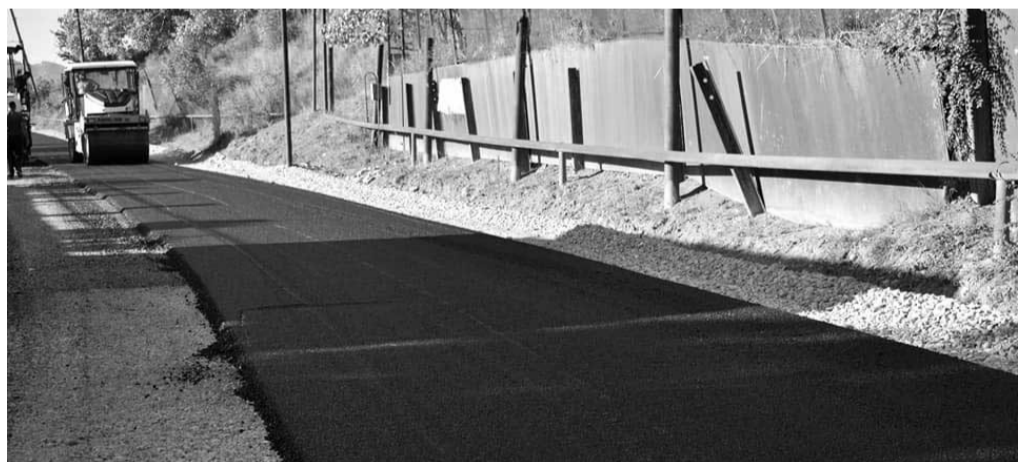
4 ქ. საგარეოში, ზაზა ქუჩის სახელობის ქუჩის მოასფალტება –100 000 ლარი. რეგიონული განვითარების ფონდიდან ამ პროექტის განხორციელებისათვის 95 000 ლარი იქნება გამოყოფილი, ხოლო თანადაფინანსება 5 000 ლარი იქნება. პროექტის განხორციელების საგარეო ვადებია: 20.01.-15.06.2020

5 ქ. საგარეოში, თამარ მეფის ქუჩაზე, “ლიბერთი ბანკი“-ს მიმდებარე ტერიტორიის მოასფალტებისთვის – 100 000 ლარი იქნება საჭირო. რეგიონული განვითარების ფონდიდან 95 000 ლარი გამოყოფა, თანადაფინანსება 5 000 ლარი იქნება. პროექტის განხორციელების საგარეო ვადებია: 20.01.-15.06.2020

საკრებულოს სხდომაზე დეპუტატებმა მოიწონეს წარმოდგენილი პროექტი, მაგრამ მანავის თემის მაჟორიტარმა დეპუტატმა ნიკო გიუაშვილმა კითხვით მიმართა მომხსენებელს, რომ მან რამდენჯერმე საგარეოს მუნიციპალიტეტის მერიას მიმართა თხოვნით, – მოეწესრიგებინათ სოფლის მთავარი ცენტრალური უბანი, მაგრამ დღემდე მოუწესრიგებელია. მართალია, განხორციელდა 30 წლის წინ დაწყებული პრობლემა – მოასფალტდა „ტურის უბნის“ გზა, რეაბილიტაცია ჩატარდა სკოლაშენი ალზრდის დაწესებულებას, მაგრამ აღნიშნულ უბანსაც უნდა მიეხედოს.

ინფრასტრუქტურა-2019

საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ხაშში, შიდა საავტომობილო გზაზე მსხვილ-მარცვლოვანი ფენით მოასფალტების სამუშაოები მიმდინარეობს.

სოფელ გომბორში სსიპ “საგანგებო სიტუაციების კოორდინაციისა და გადაუდებელი დახმარების ცენტრი“-ს (სასწრაფო სამედიცინო დახმარების) შენობის მშენებლობა მიმდინარეობს.

პროექტი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 214 849 ლარით ფინანსდება.

მოსახლეობის იმედად, მოსახლეობის დასაცავად სამსახური და აღამიანები, ვისაც დიდნიშნელოვანი მისია აკისრია

სამართლმლოს შს სამინისტროს საქვეუწყებო დაწესებულებათა საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახურის საგარეოს სახანძრო-სამაშველო განყოფილების მუშაკების მიერ ჩვენი მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისა და სხვა პირების ხანძრებისა თუ სხვა ძნელბედობისას აღმოჩენილი დახმარების თუ ამავის შესახებ არაერთხელ მიგვიწოდებია ინფორმაცია ჩვენი გაზეთის მეთხველისათვის. ხანძრებითა და სხვა განსაცდელთა, უფრო მეტად პირველით, „უხედავ დატვირთული“ იყო ამ სამსახურის მუშაკებისათვის წლებანდელი არსახულგვალიანი გაზაფხული-ზაფხულის პერიოდი, როცა თითქმის დღე არ გავიდოდა ისე, რომ დასახმარებელ გამოძახებაზე არ ვყოფილიყვნენ ჩვენს მუნიციპალიტეტსა თუ მის მიმდებარე სხვა დასახლებულ პუნქტებში.

– სულ წლის დასაწყისიდან ოქტომბრის დაწყებამდე, – გვიყვება განყოფილების უფროსის მოადგილე ვიორგეი შიოშვილი. – განყოფილებაში დაფიქსირებულია და გასულნი ვართ 239 სახანძრო წაქიდების საწინააღმდეგო ოპერაციაზე. ეს წაქიდება-ხანძრები ხდება როგორც სასოფლო-სამეურნეო საგარეულებში გაჩენილ ხანძრებსა და ცეცხლს, ისე საცხოვრებელი სახლების, ვენახების, დამხმარე სათავსოების, ავტომანქანების და სხვათა ხანძრებს, რომლებშიც ჩვენი მეხანძრე-მაშველების ჩარევის შედეგად მნიშვნელოვნად არის შემცირებული მოსალოდნელი საფრთხეები და ზარალი. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ მორალურად ამორტიზებული ჩვენი ავტოტრანსპორტის გამო, ხშირად დროულად ვერ ვახერხებთ მოშორებით მდებარე დასახლებულ პუნქტებში გამოცხადებას და ცხადია, უკვე გაჩაღებული ხანძრის ჩასაქრობად მოგვიანებით მისული ჩვენი მუშაკების მუშაობას ისეთი უფექტი ვეღარ აქვს, რაც ხანძრის ქრობის თანამედროვე ტექნიკისა და ხანძარში დროულად ჩარევას მოაქვს.

– სახლების ხანძრები ახსენეთ და წელს მათი ბევრი შემთხვევა დაფიქსირებული?

– ბევრი არაა, მაგრამ ზემოხსენებული მიზეზების, უფრო კი მათი მეპატრონეების გაუფრთხილებლობის გამო, სახლებში მომხდარი ხანძრების შემთხვევები გვქონდა თოხლიაურში, კაკაბეთში დაიწვა ხათუნა ოთიაშვილის სახლი, გომბორში ნოდარ ჭინჭარაულის „ბელეტაის“ ტიპის სახლი. რა თქმა უნდა, ჩვენი სამსახურის მუშაკებმა ხელი შეუშალეს ამ ხანძრების შემდგომ გავრცელებას, მაგრამ, როგორც ზემოთ აღვნიშნე, ჩვენს მუშაობას უფრო მეტი შედეგი ექნებოდა და ხალხის უფრო მეტ ქონებას ვიხსნიდით, მუშაობის უფრო უკეთესი და შესაფერი პირობები რომ გვქონოდა.

– წლის დასაწყისიდან განვლილი პერიოდი მუნიციპალიტეტში სასოფლო-სამეურნეო საგარეულების, ვენახების, ტყის ხანძრების სიმრავლით აღინიშნა. ათეულობით პექტარი ვენახი დაიწვა „გოგინაძელებში“, მანავში, საგარეოში. ხშირი იყო ტყის ხანძრები გომბორში, ვერონაში, და სხვა მიმდებარე ტერიტორიებზე. ამას გარდა, მონაწილეობას იღებდით დამხმარე გამოძახებებშიც. კერძოდ, რა და რა შემთხვევებზე მოგიწიათ გასვლა?

– წელს ხანძრის ქრობაში გახმარების გაწვევა მოგვიხდა მეზობელი გარდაბნის მუნიციპალიტეტისთვის, სადაც იწვოდა საძოვრები; ემონაწილეობდით ყვარელში – ტყეში გაჩენილი ხანძრის ქრობაში, ლაგოდეხში – წყალდიდობის შედეგების სალიკვიდაციო სამუშაოებში და სხვა.

ამას გარდა, გვქონდა 110 სამაშველო გამოძახება და გასვლა, მათ შორის ავტო-ვარიებზე, დაკარგული უცხოელი მოქალაქეების ძებნაზე (უდაბნოსა და გომბორის ზონაში) და სხვა.

– სულ რამდენი მუშაკია და რა საშუალებები გააჩნია განყოფილებას, რომ ისეთ ძნელ გამოწვევა-საფრთხეებს გაუმკვლავდეს მუნიციპალიტეტში, როგორებიც ხანძრები, ავტო-ვარიები და სხვა ძნელბედობაში ჩაგარდნილი ადამიანების დახმარება და ხსნა არის?

– სულ განყოფილება დაკომპლექტებულია 21 ადამიანით და გვაქვს 4 სატრანსპორტო საშუალება, აქედან, სამი ძველი „ავტოციტერნა“ და ერთი ახალი სამაშველო პიკაპი, რომლებიც დაკომპლექტებულია სათანადო აღჭურვილობით. სამსახურში შემოღებულია 24 საათიანი სამცვლიანი მორიგეობა, ცვლაში 6-7 მუშაკით.

– თქვენი და განყოფილების უფროსის ვინაობა კარგად არის ცნობილი ჩვენი მეთხველისა თუ საზოგადოებისათვის. ვინ არიან ეს მეხანძრე-მაშველები, ვინც უკვე მრავალი წელია თავდაუზოგავად ემსახურებიან ჩვენი მოსახლეობის ხანძრებისა თუ სხვა საფრთხეებისაგან დაცვის საქმეს?

– ესენი არიან ოცმეტოაურები გაიოზ ბეციაშვილი, ზურა სამუნაშვილი, ბესიკ სადუნაშვილი, დისპეტჩერი იმედა ბაბაკიშვილი; მეხანძრე-მაშველები ხეიან გუგუტიშვილი, თეიმურაზ ნარეკლიშვილი, სუტო ამაროვი, ივანე ყველიაშვილი, გიორგი კერატიშვილი, ლევან კუჭუაშვილი, ივანე ქერივიშვილი, ლაშა სტეფანიშვილი, გურამ ალექსაშვილი, ვახტანგ დიდმელაშვილი, ზაურ ხატიაშვილი, აკაკი კვირიაშვილი, ბეკან ილაური, მძღოლები: გივი ქურდოვანიძე და გიორგი ხიზანიშვილი.

– სხვისი ქონების, ჯანმრთელობის დამცველებსა და ზარალის ამცილებლებს თავად ხომ არ შემთხვევით საფრთხე ამ ოპერაციებში?

– ისეთი არაფერი, გარდა რამდენიმე დამწვრობის შემთხვევისა, რომელთა დაფიქსირება არც კი ღირს.

– სულ ასე უსაფრთხოდ გველთ თქვენს საქმეში და ნურც არავის დასჭირებოდეს თქვენი დახმარება მომავალში.

ესაუბრა
ბიჭო ლაბანაშვილი

განათლება

5 ოქტომბერი მასწავლებლის სამართაურობის დღეა!

მასწავლებლის სამართაურობის დღე მიულოცავ

მასწავლებლის სამართაურობის დღესთან დაკავშირებით საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე ლევა მარიამაშვილი, მერიის განათლების, კულტურის, ძეგლთა დაცვის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქითხთა სამსახურის უფროსი არჩილ ჯაბაძარი ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად ღვაწლმოსილ და დამსახურებულ პედაგოგებს – ლამარა გოდერძიშვილს, თამარ საგინაშვილს, ნინელი ქვლივიძეს, ელზა თედიაშვილს, სოფიო ბაღიაურს, ნინო კონიაშვილს, ნაზი ზუკაკიშვილს, ანიკო დიდმელაშვილს, ნინო დავრიშვილს, ანგელინა კობახიძეს, ესტუმრნენ, საჩუქრები გადასცეს და მადლობა გადაუხადეს საკუთარი პროფესიის, მომავალი თაობისა და სამშობლოს წინაშე გაწეული მრავალწლიანი შრომისთვის.

პედაგოგი, პოეტი, ჟურნალისტი

იზი უკვე სამ ათეულ წელზე მეტია პედაგოგის რთულ და საპასუხისმგებლო საქმეს ემსახურება. ამაზე უფრო მეტი – 10-15 წლით ადრე პოეზიის მუშეობთან მეგობრობს და თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ორივე ასპარეზზე „შემდგარი“ და ამგვარადასებულია... მაშ ასე, წარმოგიდგინო მანავის საჯარო სკოლის (მენჯეჯერი ლია ყორღანაშვილი) დამსახურებულ და სერტიფიცირებულ მასწავლებელს მანანა დაბაზიშვილს.

... დაამთავრა მანავის II საშუალო სკოლა, რის შემდეგაც სწავლა თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე გააგრძელა, რომელიც 1988 წელს დაამთავრა. ამავე წლიდან ერთი წლის განმავლობაში იმუშავა საგარეჯოს რაიონულ გაზეთ „იერის განთიადში“, მომდევნო წლიდან კი მანავის პირველ საშუალო სკოლაში დაიწყო მუშაობა ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლად, საიდანაც სათავეს იღებს მისი მრავალწლიანი წარმატებული პედაგოგიური მუშაობა.

1989 წლიდან რამდენიმე თვეს (მასწავლებლობის პარალელურად) მუშაობდა ახლადდაფუძნებულ საგარეჯოს სატელევიზიო სტუდიაში „თვალის“.

2005 წლიდან მანავის პირველი და მეორე საშუალო სკოლის ოპტიმიზაციისა და გაერთიანების შემდეგ მუშაობა გააგრძელა მანავის საშუალო სკოლის (ყოფილი II საშუალო სკოლა) VI-XII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლად.

2011 წელს იგი ამ სკოლის ერთ-ერთი პირველი მასწავლებელთაგანია, ვინც პირველსავე გამოცდაზე ჩააბარა საგანმანათლებლო ორივე გამოცდა და ამავე წლიდან მიენიჭა უფროსი მასწავლებლის სტატუსი.

ბუნებით მაძიებელი და შემოქმედებითი ნიჭით დაჯილდოებული პედაგოგის მოსწავლეები თითქმის ყოველ წელს მონაწილეობენ სხვადასხვა დონის სასწავლო-შემოქმედებით კონფერენციებში და კონკურსებში, საიდანაც უმეტესობა პირველი-მეორე ხარისხის დიპლომებითა და სიგელებით ბრუნდებიან მშობლიური სკოლის კედლებში. უფრო მეტიც, მისი მოსწავლეების მიერ შექმნილი მოთხრობები და ესკიზები შესულია მარია მირზაშვილის წიგნში „სხვა განზომილება“.

ღვაწლმოსილი პედაგოგი ახალი წარმატებებით შეეგება ახალი სასწავლო წლის დაწყებასა და 5 ოქტომბერს – მასწავლებლის დღეს, რის შესახებაც ჩვენი დიალოგიდანაც შეიტყობთ.

– მანანა მასწავლებლო, ამ რამდენიმე თვის წინ, თუ არ ვცდები, ივლისის დასაწყისში, ტელეკომპანია „იმედის“ არხზე გაშუქებული იყო საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში, მათ შორის თქვენს საშუალო სკოლაში „სკოლის საკლუბო მუშაობის“ ხელმძღვანელის მუშაობა. თუ შეიძლება გვითხარით, რას უკავშირდება ამ არხზე თქვენს ჩაწერას?

– საქმე იმაშია, რომ გასულ წელს საქართველოს განათლებისა და დეპარტების ინსტიტუტმა საქართველოს სკოლებში დაიწყო „სკოლებში საკლუბო მუშაობის“ პროექტის განხორციელება, რომელში ჩართვაც შეეძლო ჩვენი ქვეყნის ნებისმიერი საჯარო სკოლის უფროსი მასწავლებლებს. ამავე წელს მეექვსე კლასის ბავშვებზე ჩამოვყავალიყე „ახალგაზრდა შემოქმედთა კლუბი“, რომლის წევრები ვამუშავებდით მხატვრული ხერხების გამოყენებასა და მცირე ზომის მხატვრული ტექსტების შექმნაზე. ამას გარდა, კლუბის წევრები ვაწყობდით ექსკურსიებს და ლაშქრობებს მანავისა და ჩვენი კუთხის სხვა ისტორიულ ადგილებში, რის შემდეგაც მსჯელობდნენ და წერდნენ მათ მიერ მიღებულ შთაბეჭდილებებზე. ცოტა მოგვიანებით პროექტი გაფართოვდა და მასში შევიდა საქართველოს დამოუკიდებლობის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების კომპონენტი, სადაც ჩვენი სკოლის კლუბის წევრები მოხდნენ რესპუბლიკის 10 საუკეთესო სკოლას შორის.

– თუ შეიძლება უფრო კონკრეტულად, რა გაკეთდა და როგორ აღნიშნა თქვენმა კლუბმა საქართველოს დამოუკიდებლობის 100 წლისთავი?

– პროექტით კლუბებს მიცემული ჰქონდა დავალება – ადგილობრივი თემის, სკოლის ფარგლებში მოეწყო ღონისძიებები ამ დიდმნიშვნელოვან თარიღთან დაკავშირებით. საჭირო რესურსების სიმწირის მიუხედავად, თითქმის არაფრიდან ნახმარი მუყაოს თეთრი ყუთებისგან გავაკეთეთ გმირთა თეთრი მემორიალი, რომელზედაც გავაკარიტო 1921-1924 წლებში საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ჩვენი გმირი წინაპრების: ქაქუცა ჩოლოყაშვილის, კობეტა აფხაზის, ლევან რაზიკაშვილის, მიხა ხელაშვილის, მარო მაყაშვილის და სხვათა სურათები. ამ დღესთან დაკავშირებით მოვაწვეთ შეხვედრა და სკოლაში მოსწავლეთა მშობლებთან ერთად სტუმრად მოვიწვიეთ ქართველი პოეტები: რომან ზუკაკიშვილი, თამარიკო შაიშვილი, მიხეილ დანიშვილი. ღონისძიებაზე საკუთარი ინიციატივით მობრძანდა პატარაჩაილურელი პოეტი მარინა შანიძე, რისთვისაც დიდ მადლობას ვუხდით მას.

შეხვედრაზე დამსწრე პოეტები შეკრებილ მოსწავლეებსა და მათ მშობლებს ესაუბრნენ საქართველოს დამოუკიდებლობის დღის მნიშვნელობასა და იმ ადამიანების ღვაწლის შესახებ, რომელთაც თავიანთი სისხლი და სიცოცხლე არ დაიშურეს ქვეყნის თავისუფლების მოპოვებისათვის, წაიკითხეს საქართველოს დამოუკიდებლობისადმი მიძღვნილი საკუთარი ლექსები. თავის მხრივ კლუბის წევრებმა წაიკითხეს საქართველოს დამოუკიდებლობისადმი მიძღვნილი ქართველი პოეტების ლექსები, იმდერეს. სიმბოლური იყო ისიც, რომ ღონისძიებაზე ხელიდან ხელში გადაიცემოდა აფხაზეთის ომიდან წამოღებული საგარეჯოელების ნაომარი დროშა, რომელიც მათ ამ ღონისძიებაზე დროებით გვათხოვეს. ღონისძიებას ესწრებოდა ამ პროექტის ხელმძღვანელი თინათინ ცერცვაძე, რომელსაც ძალზე მოეწონა ჩვენი ნამუშევარი...

– როგორ მოხვდით თქვენ და თქვენი მოსწავლეები საქართველოს ყოფილ პრეზიდენტ გიორგი მარგველაშვილთან და საქართველოს პრეზიდენტის სასახლეში?

– ამ ღონისძიების ჩატარების შემდეგაც „სკოლების საკლუბო მუშაობის“ პროექტის ხელმძღვანელთა მხრიდან კვლავ გრძელდებოდა ყურადღება და დაკვირვება, აინტერესებდათ, რა შედეგები ჰქონდათ მასწავლებლებს და კლუბის წევრ მოსწავლეებს. პროექტის დასრულების შემდეგ შერჩეული ქვეყნის 12 საჯარო სკოლის საუკეთესო კლუბებიდან წეროვანის, ხარაგაულისა და მანავის საჯარო სკოლების კლუბების წევრები მიგვიწვიეს

განათლება

5 ოქტომბერი მასწავლებლის სამართაურობის დღეა!

პედაგოგი, პოეტი, ჟურნალისტი

დასასრული

ფინალურ ტურნირზე, რომელიც გაიმართა თბილისში დებატკლუბებს შორის „ნუცა მახვილადის პრიზზე“. ამ დროს მოხდა ამ კლუბების ხელმძღვანელთა ჩაწერა „იმედის“ მიერ და მიგვიწვიეს საქართველოს პრეზიდენტის სასახლეში. ამის შემდეგ შევხვდით პრეზიდენტს და დავათვალიერეთ მისი სასახლე, სადაც მოსწავლეებს გადაეცა შესაბამისი სერტიფიკატები.

– კლუბის რომელი წევრები მოხვდნენ პრეზიდენტთან ამ შეხვედრაზე?

– ესენი არიან კლუბის წარმატებული წევრები: ნინო უცუნაშვილი, ცირა თოროზაშვილი, გიორგი მახარობლიშვილი, ბექა თათარაშვილი და მარიამ პასიკაშვილი, სულ ხუთი მოსწავლე.

– მოდით, წმინდა პედაგოგიური მუშაობიდან გამოვლინარე კითხვას დაგისვამთ:

– თქვენი მრავალწლიანი პედაგოგიური გამოცდილებიდან გამოვლინარე, რა არის საჭირო იმისათვის, რომ მასწავლებელი იყოს წარმატებული?

– პირველ რიგში ეს არის მასწავლებლის ცოდნა. ის მასწავლებლები, რომლებსაც პრობლემები აქვთ ამ მხრივ, კარგავენ მოსწავლეთა პატივისცემას. კარგად უნდა ერკვეოდნენ ბავშვის ფსიქოლოგიაში, უნდა გახსოვდეს, რომ თითოეული მათგანი ცალკე დამოუკიდებელი ინდივიდი და მას თავისებური მიდგომა სჭირდება; არ უნდა შეურაცხყო ბავშვი, მაშინაც კი, როცა გაკვეთილი არ იცის, ან ეგვიტა თავისი პასუხი. მან თავი გაკვეთილზე თავისუფლად უნდა იგრძნოს, პედაგოგში იგი დამხმარესა და თანამდგომს უნდა ხედავდეს და არა მარტო მომთხოვნს.

– კარგით, ახლა კიდევ ერთ კითხვას დაგისვამთ სკოლასთან დაკავშირებით და შემდეგ თქვენს პოეზიაზე გადავიდეთ... როგორ შეაფასებდით საქართველოს განათლებასა და მეცნიერების მინისტრის მიხეილ ბატიაშვილის ამჟამინდელ რეფორმებს პედაგოგთა სახელფასო ანაზღაურებასთან დაკავშირებით?

– ეს მართლაც დიდმნიშვნელოვანი წინგადადგმული ღონისძიებებია, რომელსაც წინა მინისტრების პერიოდში პრეცედენტი არ ჰქონია და შეუწყობს ხელს პედაგოგთა პასუხისმგებლობის ამაღლებას მინდობილი საქმისადმი და რა თქმა უნდა, ხელს შეუწყობს ქვეყნის მომავალი თაობების სწავლა-განათლების თანამედროვე, ევროპული სტანდარტების დონეზე წარმართვას.

– ახლა კი თქვენი ლექსების კრებულს „უფლის ჩიტები ჭილის ქუდიდან“ მივუბრუნდეთ, რომელმაც ამ ორიოდ თვის წინ იხილა „დღის სინათლე“...

– ჩემს ამ 146 გვერდიან წიგნში ძირითადად შესულია ამ ბოლო ერთი წლის მანძილზე შექმნილი 1 29 ლექსი. არსებობს თქვენს მიერ კითხვაში ნახმარი ერთი ქართული გამონათქვამი „დღის სინათლე იხილა“, რაც დაბადებას ნიშნავს... ჩემი ლექსების „დღის სინათლე“ ჩემი კურსელი, საოცრად კეთილშობილი და პოეზიის დამფასებელი ქალბატონია პოეზიის მსახურთა გვარიდან, ლელა ამისულაშვილი, რისთვისაც დიდ მადლობას გუხდით მას. ასევე უღრმესი მადლობა მინდა ვუთხრა ჩემს თანაკურსელს შორენა ფირცხალავას, რომელმაც ორგანიზაციული საკითხები იტვირთა. წიგნი დაბეჭდილია გამომცემლო-

ბა „ინტელექტი“ და მისი რედაქტორია ნინო სადღობელაშვილი. ჩემს ლექსებს პოეზიის მოყვარული საზოგადოება ნაწილობრივ იცნობს საგარეჯოს კულტურის ობიექტების გაერთიანების მიერ ამ ხაზულს მოწყობილ ღონისძიებაზე „გარეჯული დღეები“ – ჩემს მიერ წარდგენილი ლექსებით, ამ წიგნის მეშვეობით კი საშუალება ეძლევათ კიდევ უფრო უკეთ დააჭაშნიკონ იგი...

– საქართველოს დიდი აშული და მეოხანი იეთიმ გურჯი დაბახიშვილების გვარიდან ყოფილა. ხომ არ ფიქრობ, რომ შენი „უფლის ჩიტები“ – მასთან ამ გენეტიკური სიახლოვიდან იღებენ სათავეს?

– შეიძლება, შეიძლება... ჩემს გარდა არცთუ ურიტო ლექსებს ხომ ცხონებული მამჩემი და ჩემი ძმა-მისწვილებიც წერენ...

– აბა, მაშ კარგად და როგორც იტყვიან, „ეს ერთი და სხვა მრავალი“... გილოცავთ მასწავლებლის დღეს და მომავალშიც მრავალი მოგველოცოს...

P.S. „უფლის ჩიტები ჭილის ქუდიდან“, რედაქტორი ნინო სადღობელაშვილი: „მანანა დაბახიშვილის ლირიკული პოეზია კარგად ნაცნობი და მივიწვიებული მელოდის რემიქსს მოგაგონებთ, რომელსაც ძველ ლახათთან ერთად, განახლებული და აქამდე უცნობი ტონალობებიც ერთვის და მკითხველამდე (მსმენელამდე)თვითმყოფადი ენერგიით აღწევს.

სამშობლოს წარსულის რომანტიზმი – მასზე წუხილი და სიხარული, სიყვარული, როგორც ყოფის საიდუმლოს ჭვრეტა, გარესამყაროს „მოპატივება“ შინაგან კოსმოსში, მისი ჩართვა ადამიანურ დიალოგში: ბუნების – ამ თავდაპირველი კარის შედეგა ცხოვრების კარნავალში – ეს თემები პოეტის „კამერტონებია“. მათზე აგებული ეს პოეზია, ეს მუსიკალური, ლინგვისტური აკორდები.

რამდენიმე ლექსმა შესაძლოა აგამღეროთ კიდევ, ბევრი ისედაც დაგამახსოვრებთ თავს. პოეზიის საიდუმლოც ხომ ესაა - ისე განაცდევინოს მკითხველს თავი, როგორც მისივე საკუთარი სათქმელი. ამით მკითხველიც განიცდის ბედნიერებას და პოეზიაც რჩება მუდმივად ცოცხალი, ნადი და გულწრფელი“.

პატარების დიდი საშემოდგომო სამზადისი ერთი დღე მანამდე პატარა მოქალაქეებთან

ბარამახშიში შუაგუ-

ლი შემოდგომაა. მევენახეები თავიანთი გარჯის ნაყოფს აბინავენ. რთველია მანავშიც. ახლა ადრინდელი დიდიდან გვიანობამდე არ წყდება სართვლო სამუშაოები. პატარა მანავლები – N1 სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების აღსაზრდელები კი თავისებურად აღნიშნავენ ამ პროცესებს – თავიანთი აღმზრდელი-მასწავ-

ლებლების ხელმძღვანელობით შემოდგომის ზემის ჩასატარებლად ემზადებიან, სწავლობენ შემოდგომის თემაზე დაწერილ ლექსებს, სიმღერებს, ამზადებენ წარმოდგენებს. ეს ამბავი ამ დღეებში მათთან სტუმრობისას შევიტყვეთ. როგორც დაწესებულების მენეჯერმა ნინო დავითაშვილმა გვითხრა, ახალი სასწავლო წლისთვის საბავშვო დაწესებულებაში 60 ბავშვი ირიცხება, რომლებიც ორ – 3-4 და 5-6 წლიანთა ჯგუფში არიან გადანაწილებული. აქედან უმეტესობა 32 აღსაზრდელი 5-6 წლიანთა ჯგუფშია, დანარჩენები მეორე – 3-4 წლიანების ჯგუფში.

5-6 წლიანთა ჯგუფის აღსაზრდელთა განათლებას აღმზრდელი მზია სოროზნიშვილი და თანაშემწე ოქტიაბრინა ხუციშვილი, 3-4 წლიანების ჯგუფს კი აღმზრდელი თამუნა ბეგაშვილი და თანაშემწე ლია დონტუროვილი ემსახურებიან. მათ გარდა, აქაური პატარების სწავლა-აღზრდასა და შესაფერი სასწავლო გარემოს შექმნისათვის ზრუნავენ მედია ქეთინო საბაშვილი, მუსიკის მასწავლებელი მარია მასურაშვილი, მზარეული ქეთინო ბორაშვილი, დამლაგებელი ლეილა შოთაძე. ბავშვების მიღება აქ დილის 9 საათიდან იწყება და ისინი ამ კედლებში საღამოს 5 საათამდე ატარებენ ყოველმხრივად ხელშეწყობილ, მრავალფეროვან აქტივობებითა და გასართობებით დატვირთულ შინაარსიან დროს. ამისთვის ყველანაირი პირობაა შექმნილი ბაღში. მისი შერობა სულ ახლახანს გარემონტდა თანამედროვე ევროსტანდარტების დონეზე.

წელს ბაღიდან მანავის საჯარო სკოლაში 30 პირველკლასელი გაუშვიათ, მომდევნო სასწავლო წლისთვის კი 20 სასკოლო ასაკის აღსაზრდელი, 10 ბავშვით ნაკლები გვეყავს, – „შემოწვილა“ დაწესებულების მენეჯერმა.

– როგორც ყოველთვის, ახლაც ყველაგან სანიმუშო სისუფთავე და წესრიგია – ყველაფერი, რასაც კი ბავშვები ხელით ეხებიან, ქლორით იწმინდება და მუშავდება, – მისხნის საბავშვო ბაღის ხელმძღვანელი და იქაურობას მათგალიერებინებს. ვათვალთვლებ მისი კაბინეტის შესასვლელთან კედელზე მოთავსებულ დღის წესრიგს. თვალში მხვდება 5-6 წლიანთა ჯგუფის სამეცადინო დარბაზში შესასვლელთან გაკრული გულის, ხელებისა და ნოტების სურათები.

– ეს ნიშნები შესასრულებელი აქტივობების ნიშნებია – მისხნის ქნი ნინო. თუ დარბაზში შესული ბავშვი გულზე დაადებს ხელს, აღმზრდელი მას გულში იხუტებს, თუ ხელს ხელებს დაადებს, მასწავლებელი მას ხელს ართმევს და ესალმება, ხოლო თუ ბავშვი ნოტებს აირჩევს, მაშინ აღმზრდელი და აღსაზრდელი ცეკვავენ. ეს აქტივობები ძალზე მოსწონთ და ხალისობენ ბავშვები.

– ჩვენთან დღეში სამჯერადი და საუკეთესო კვებაა, ნეტავი ყველას ოჯახში ჰქონდეთ ასეთი პირობები, რაც აქ აქვთ პატარებს. ყოველ 10 დღეში ერთხელ გვამარაგებენ ახალი და საუკეთესო პროდუქტებით, რაც სათანადოდ ინახება საკუჭნაოს მაცივრებში. საუზმესა და სადილს შორის არის წახეხება, სადაც ბავშვებს სხვადასხვა ტკბილეული ეძლევათ, დღეს კი მათთვის ხაჭაპურს ვაცხობთ – მისხნის მენეჯერი და მზარეული ქეთინო ბორაშვილის ნახელავის დასაგემოვნებლად მაცხივობს.

დროის სიმცირის გამო (მანავის საჯარო სკოლაშიც უნდა მომეწირო მისვლა) ვუბოდიშებ ამ მიწვევაზე და უფროსი ასაკის ბავშვების ჯგუფის დარბაზში შევდივართ. როგორც წინა ოთახში და საერთოდ შენობაში, ამ ოთახშიც სისუფთავე, წესრიგი, კედელზე გაკრული თვალსაჩინოების მასალები მხვდება. აღმზრდელი მზია სოროზნიშვილი და თანაშემწე ოქტიაბრინა ხუციშვილი თავიანთ აღსაზრდელებს „სასკოლო მზაობის პროგრამის“ ფარგლებში ქართული ანბანის შესწავლაში ამეცადინებენ. ივანე სოხაშვილი აღმზრდელის დახმარებით „ანიდან თანის“ ჩათვლით ასახელებს ნასწავლ 8 ასობეგრას, კობა ქალაქურაშვილი, ეკატერინე ოზგელაშვილი, ქეთევან დაბახიშვილი კი „სხაპასხუპით“ კითხულობენ უკვე ნაცნობ და ნასწავლ ასოებს. დამატებით ქეთევანმა ლექსიც თქვა ანბანზე.

– ახლა სასკოლო მზაობის პროგრამის მიხედვით აქვთ მეცადინეობა, ისე კი მათი ჯგუფის სამუშაო გეგმაშიც შემოდგომის თემა და დიდი საშემოდგომო ზემისთვის ემზადებიან. ზემის, რა თქმა უნდა, ორივე გუნდის აღსაზრდელები ერთობლივად ჩაატარებენ; სხვა აქტივობებთან ერთად ზემზე თათარასაც მოვალეობთ. ბავშვები თათარაში თავიანთი ხელით ამოაქვებენ ჩურჩხლებს, რომელთაც ხარისხზე გააკიდებენ გასაშრობად და გაშრობის შემდეგ ასევე ერთობლივად დააგემოვნებენ თავიანთ ნახელავს, საშემოდგომო ზემის დეტალებს „დეტალურად“ მაცნობს დაწესებულების მენეჯერი.

ანბანის შესწავლით დაკავებულებს ვტოვებ 5-6 წლიანების ჯგუფის აღსაზრდელებს იმ იმედით, რომ ორივე ჯგუფის ბავშვებს მათი აღმზრდელი, დაწესებულების მენეჯერი და მთელი პერსონალი აქ შექმნილი მშობელთა საკონსულტაციო საბჭოს წევრებთან ერთად მომავალშიც არ მოაკლებენ ჩვეულ სიბოხსა და მზრუნველობას, ყველაფერს გააკეთებენ მათი ღირსეულ მამულიშვილებად და ქვეყნის მომავალ პატრონებად აღზრდისათვის.

„კრიტიკა-2019“

2019 წელს კახეთში 260 000 ტონა ყურძნის მოსავალს მოელოდნენ. ამდენ საბარემო მუნიციპალიტეტში, წინასწარი მონაცემებით 37 000 ტონა ყურძნის წარმოებას მოველოდით. 14 ოქტომბრის მონაცემებით, საბარემო მუნიციპალიტეტის ზვრებიდან ყურძნისა და ღვინის გადამამუშავებელ საწარმოებში 18000 ტონა სხვადასხვა ჯიშის ყურძენი შევიდა, ხოლო 15 000 ტონაზე მეტი საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებისა და თბილისის მოსახლეობამ საკუთარი მოხმარებისთვის შეიძინა.

„კრიტიკა-2019“ ბრძოლა

უსაინტერესო

ქვეყნის ღვინო

საქართველოში ქვეყრში ღვინის დაყენება 8 ათასი წლის წინ დაიწყო და ამ ტრადიციას დღემდე ინარჩუნებენ. ქვეყრის ღვინის დაყენების ქართულ ტრადიციულ მეთოდს 2013 წელს იუნესკოს (UNESCO) არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი მიენიჭა, რაც ამ მეთოდის უნიკალურობაზე მიუთითებს და გზავნილია მთელი მსოფლიოსთვის, რომ ღვინო უძველესი ქართული კულტურის შემადგენელი ნაწილია. ეს აღიარება მნიშვნელოვანია ქვეყრის ღვინის ცნობადობის ამაღლებისთვის და ხელს შეუწყობს ქართული ღვინის მსოფლიო პოპულარიზაციას.

ქვეყრის ღვინის დასაყენებელი და შესანახი უნიკალური თიხის ჭურჭელია. საქართველოში აღმოჩენილი ქვეყრის ტიპის უძველესი ჭურჭელი განეკუთვნება ძვ. წ. VI-V ათასწლეულებს.

დღეს არსებული ქართული ქვეყრის ფორმა ძვ. წ. III-II ათასწლეულში ჩამოყალიბდა. ამ პერიოდამდე, ძირითადად, პატარა ქვეყრები იყო გავრცელებული, რომლებიც სიმაღლეში 1-1,5 მეტრს არ აღემატებოდა და ჰქონდათ ბრტყელი ძირი და განიერი მუცელი. ამჟამად ყველაზე ფართოდ გავრცელებულია კვერცხისებური ფორმის ქვეყრები.

ქვეყრის ტევადობა რამდენიმე ასეული ლიტრიდან იწყება და რამდენიმე ტონას აღწევს. განსაკუთრებით დიდი ზომის ქვეყრებით კახეთი გამოირჩევა, სადაც შესაძლოა 6-8 ათასი ლიტრის ტევადობის ქვეყრების ნახვაც. ყველაზე გავრცელებულია 1-2-ტონიანი ქვეყრები.

ქვეყრის ღვინო ზოგადად გულისხმობს ყურძნის ტკბილის გარკვეული რაოდენობის ჭაჭასთან დადუღებას, დაღვინებასა და შემდგომ დავარებას. პირველი და მნიშვნელოვანი წესი ქვეყრში ღვინის დაყენებისა არის ქვეყრში ღვინის დაყოვნება თავისივე ჭაჭაზე როგორც ალკოჰოლური დუღილის, ისე მის შემდგომ პერიოდშიც.

ღვინის დაყენების ტექნოლოგია საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში განსხვავებულია. მაგალითად, კახეთში ალკოჰოლურ დუღილში მონაწილეობს ჭაჭის მთლიანი რაოდენობა, ღვინის დაყენების იმერული წესი კი გულისხმობს საწინააღმდეგარ ქვეყრებში ჩასხმულ ტკბილზე არა ჭაჭის მთლიანი რაოდენობის, არამედ მაქსიმუმ ერთი მესამედის დამატებას.

ღვინის თავისივე ჭაჭაზე დასაყოვნებელი პერიოდის განსასაზღვრად დიდი მნიშვნელობა აქვს ყურძნის ჯიშს, ალკოჰოლური დუღილის ხანგრძლივობას, გარემო პირობებს და სხვ. საშუალოდ წითელი ღვინო ქვეყრებში მხოლოდ ალკოჰოლური დუღილის პერიოდში ჩერდება, ეს შეიძლება იყოს 7-10 დღე, მაქსიმუმ 2 კვირა. თეთრი ყურძნის შემთხვევაში ღვინოს ჭაჭაზე გაზაფხულამდე ტოვებენ. ჭაჭაზე დიდი ხნით დაყოვნებული ღვინო იძენს მუქ ჩალისფერ, ოქროსფერ ან ჩაისფერ შეფერილობას, გამჭვირვალეა და კრიალა, ხასიათდება ხილის ტონებით და ტანინების ზომიერი შემცველობით, არის ბუნებრივად სტაბილური.

ქვეყრისთვის საჭირო თიხა-კირქვას და მცირე რაოდენობით ძვირფას ლითონებს – ოქროს, ვერცხლსა და სილენის შეიცავს. კირი, რომელიც ღვინის მუცლისთან რეაქციაში შედის, ერთი მხრივ, ამარებს ქვეყრის კედლებს, მეორე მხრივ, ბუნებრივი ანტისეპტიკის როლს ასრულებს, რაც მეღვინეობაში, სადაც 400-მდე სახის ბაქტერიაა ცნობილი, მეტად მნიშვნელოვანია. ქვეყრის დამზადებას საშუალოდ 3 თვე სჭირდება. ძირითადი დრო მის ამოშენებასა და გაშრობაზე მიდის. ქვეყრების ამოშენების შემდეგ მათ საგანგებო დუღილში ათავსებენ, სადაც გამოწვის ურთულესი ეტაპი იწყება.

მიწაში ჩაფლულ ქვეყრში ტემპერატურა არ იცვლება და ის მუდმივად ღვინის დუღილისათვის საჭირო 13-15-ს ინარჩუნებს. მასში ბუნებრივად და ქრონოლოგიურად მიმდინარეობს ის ქიმიური პროცესები, რომლებსაც ქარხნულ წარმოებაში სპეციალური დანადგარები და დანამატები სჭირდება. სანამ ღვინო დადუღდება, მას ხშირი დარევა სჭირდება, დღეში 4-5-ჯერ. დუღილის დასასრულს ყურძნის წიპები, ჭაჭა და კლერტი დაძირვას იწყებს და ქვეყრის ფსკერზე გროვდება. წნევის ზემოქმედებით წიპას ლეკი გადაეფარება, რის შედეგადაც წიპა და ღვინო ერთმანეთისგან განცალკევდება.

საქართველოს მეღვინეობის ერთ-ერთ უმთავრეს რეგიონში – კახეთში ქვეყრები მარანშია ჩაფლული, დასავლეთ საქართველოში კი ღვინოს პერმეტუალად დახურულ ჭურბში (ქვეყრი) ღია ცის ქვეშ ინახავენ.

საქართველოში აგრეთვე არსებობს ქვეყრის ღვინის გამორჩეული სახეობა – მონასტრის, ე. წ. „ხედაშის“ ღვინო. ესაა წითელი ღვინო და გამოიყენებენ საეკლესიო რიტუალების დროს. ხედაშის ღვინის დაყენება არ განსხვავდება ჩვეულებრივი ქვეყრის ღვინის დაყენებისგან. ძირითადი განსხვავება არის არა ღვინის ტექნოლოგია, არამედ შინაარსობრივი და დანიშნულებით მხარე. სახედაშე ღვინოს სჭირდება არა ფილტრაცია ან სხვა პრეპარატებით გაჯერება, არამედ ჭაჭიდან დროული მოხსნა და გადაღების სწორი დროის შერჩევა.

საქართველოში ქვეყრის ღვინოს ბევრი ღვინის კომპანია აწარმოებს. ქვეყრის ღვინის წარმოებით, საქართველოს გარდა, ბოლო დროს სხვა ქვეყნებშიც დაინტერესდნენ. აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელ წლებში ექსპორტზე სულ უფრო მეტი ქართული ქვეყრის ღვინო გადის, და მათ შორის ისეთ ტრადიციულ ღვინის ქვეყრებში, როგორცია იტალია და საფრანგეთი.

ქართული ვაზის ჯიშები

საქართველოში აღწერილია კულტურული ვაზის 500-ზე მეტი ძველი ჯიშის, ასევე მრავალფეროვნება კიდევ ერთხელ მიანიშნებს იმ ფაქტზე, რომ საქართველოში კულტურული მემკვიდრეობა ათასწლეულებს ითვლის.

რეაქტიული

ვაზის ეს თეთრყურძნიანი ჯიშის კახეთის ვაზის ჯიშთა ჯგუფს ეკუთვნის და საქართველოში ყველაზე მეტადაა გავრცელებული. ამასთან ერთად იგი ფართოდაა გავრცელებული სხვა რეგიონებშიც. რეაქტიულის ყურძნის წვენი ფიზიოლოგიური სიმწიფის დაწყებიდან თითქმის დამწიფებამდე ინარჩუნებს შაქრიან-მჟავიანობის სასურველ შეფარდებას. სრულ სიმწიფეს აღწევს სექტემბრის შუა რიცხვებიდან ოქტომბრის პირველ რიცხვებამდე. რეაქტიულისთვის საუკეთესო მიკროზონებია: კარდენახი, ტიბაანი, წინანდალი, გურჯაანი, ნაფარეული. რეაქტიულის ჯიშისა და საქართველოში დგება მაღალხარისხიანი კლასიკური და კახური ტრადიციული ღვინოები, ხშირად გამოიყენება მწვანე კახურთან ერთად.

მზვანე კახური

ძველი თეთრყურძნიანი ვაზის ჯიშის, იძლევა ევროპული და კახური ტიპის მაღალხარისხიანი ღვინოს. სახელწოდება მიღებული აქვს მწიფე მარცვლების მოყვითალო-მწვანე ფერის გამო. მისი ძირითადი ფართობი (96%) კახეთშია, ხოლო ამ ჯიშის მთლიანი ფართობის 80% მოქცეულია მხოლოდ ორ (თელავისა და საგარეჯოს) რაიონში, დარჩენილი 17% კი დანარჩენ 5 რაიონში. მწვანე მაღალხარისხიანი საღვინე ჯიშია. კახეთის თეთრ ჯიშებში მწვანე ყველაზე უფრო ნაზ და არომატულ ღვინოს იძლევა. ევროპული წესით დამზადებული მწვანის ღვინო მომწვანო ღია ჩალისფერია, აქვს ხალისიანი, ნაზი, პარმონიული გემო. დაძველებისას იგი იფითარებს ჯიშისათვის დამახასიათებელ ბუკეტს, რომელშიაც მკაფიოდ იგრძნობა ხილის არომატი. კახური წესით დამზადებული ღვინო მუქი ჩალისფერია; იგი უფრო სრული, მდიდარი ღვინოა, არომატი უფრო ძლიერი და ხასიათიანო აქვს. მწვანე კახურისთვის საუკეთესო მიკროზონებია: მანავი, წინანდალი, იყალთო, რუისპირი, ახმეტა. მწვანე კახურისგან დაყენებული ღვინო ხასიათდება ატმის, ხილის ყვავილებისა და მინერალური ტონებით.

სიხში

ძველი თეთრყურძნიანი ვაზის ჯიშის, ეკუთვნის კახეთის ვაზის ჯიშთა ჯგუფს. საშუალო პერიოდისაა, სექტემბრის შუა რიცხვებში, ოქტომბრის მეორე ნახევარში მწიფდება. სიხშიდან დამზადებული კლასიკური ტიპის ღვინო ხასიათდება ევოლუციური მცენარეული კერძოდ მინდვრის ყვავილების სურნელით. ასევე დღესდღეობით სიხვს სხვა ჯიშებთან ერთად აყენებენ ტრადიციული ტექნოლოგიით და საკმაოდ წარმატებულადაც.

საფერავი

ძველი წითელყურძნიანი ვაზის ჯიშის, წარმოშობით სამხრეთ საქართველოდანაა, მაგრამ ყველაზე მეტად გავრცელებულია კახეთში, სადაც საუკეთესო შედეგს იძლევა. გავრცელებულია საფერავი მრგვალმარცვალია და ბუდეშორისებრი, ანუ გრძელმარცვალია – ერთი ჯიშისა და წამოსული ორი სახეობა. ერთმანეთისგან მხოლოდ მარცვლის ფორმით განსხვავდება. სიტყვა „საფერავი“ ფერის მიმცემს გულისხმობს. საფერავისგან მზადდება მაღალხარისხიანი კლასიკური და ტრადიციული ტიპის ღვინოები, დაძველების დიდი პოტენციალით. ასევე გამოიყენება ნახევრადტკბილი და ვარდისფერი ღვინოების დასამზადებლად. საფერავი არის ჯიშის, რომელსაც მაღალი შაქრიანობა შეუძლია დააგროვოს, შეინარჩუნოს მჟავიანობა. გამოირჩევა საღვინის სიუხვით, ანუ საფერავი, შემფერავი ნივთიერებებით, შესაბამისად, მისგან მუქი შეფერილობის ღვინო დგება. აქვს ძალიან კარგი, დიდი რაოდენობით და ადვილად ექსტრაგირებადი ტანინები. სწორედ ტანინები განასხვავებენ ღვინოს სხვა ჯიშებისაგან. საფერავისგან შეიძლება დაეამზადოთ ძლიერი, მაღალმჟავიანი, მაღალი ალკოჰოლის შემცველი, მუქი შეფერილობისა და კარგი ტანინიანი ღვინო. ტანინებთან და საღვინეობთან ერთად საფერავს თავისი ჯიშური, გამორჩეული არომატები გააჩნია, რომლითაც ყოველთვის იცნობა და მის უნიკალურობასაც განაპირობებს. საფერავი შეიძლება ჩაითვალოს ერთ-ერთ დიდი პოტენციალის მქონე ვაზის ჯიშად, რომელიც საკმაოდ დიდ ყურადღებას იმსახურებს უცხოელების მხრიდანაც.

თამბაქო

წითელი აბორიგენული ყურძნის ჯიშის, გავრცელებულია ქართლის რაიონში. ზრდის სიძლიერე საშუალო, მოსავლიანობა 70-80, სოკოვან დაავადებათა მიმართ მცირე გამძლეობას იწენს, თუმცა სხვა ადგილობრივ ჯიშებთან შედარებით ადვილად უძლებს ყინვას. აქვს საშუალო ზომის, კონუსური ან ცილინდრულ-კონუსური ფორმის მტევანი და მომრგვალო, მუქი ღურჯი, თითქმის შავი ფერის მარცვალი. საგვიანო პერიოდის ჯიშებს განეკუთვნება, მწიფის დაახლოებით, ოქტომბრის პირველ ნახევარში. შაქრიანობა 19-21%, მჟავიანობა 7,5-8,5%. მისგან ამზადებენ „თაკერის“ სახელწოდებით ცნობილ წითელ და ვარდისფერ ღვინოებს.

მართლმადიდებლობა

14 ოქტომბერს სვეტიცხოვლობა

დასასრული

რობილი განაგრძობდა ლოცვას. უცერად მათ ნათლით მოხილი, ცეცხლში გახვეული ჭაბუკი გამოეცხადა და სამი სიტყვა თქვა. წმ. ნინო პირქვე დაემხო, ჭაბუკმა მოკიდა ხელი სვეტს და მალე აღმართა. ამის შემდგომ ნათლით მოხილი სვეტი ყველას თვალწინ ნელ-ნელა დაეშვა გადაჭრილ ნაძვსზე.

ამ სასწაულით გამომჟღავნდა კვართის ადგილსამყოფელი.

დილით ინათა თუ არა, შეწუხებული მეფე მშენებლობის ადგილისკენ გაემართა და დაინახა, რომ მის ბაღს ცად აწვდი-

ლი ელვის მსგავსი ნათელი ადგა. სასწაულის ადგილზე მიეღმა ქალაქმა მოიყარა თავი. ამ მირონმდინარე სვეტის მადლით მრავალი სასწაული და კურნება ხდებოდა და დღესაც ხდება. მირიან პირველ მალევე დაასრულა სვეტიცხოვლის პირველი ტაძრის მშენებლობა, რომელიც ხის იყო. V ს-ში, დაახლოებით 500წ. ვახტანგ გორგასალმა ქვის დიდი ეკლესია ააგო, რომელიც XI ს-ში საფუძვლიანად შეაკეთა მელქისედეკ კათოლიკოსმა. ასევე, შეკეთდა XV ს-ის I ნახევარში, ალექსანდრე I-ის მეფობის ხანაში, მას შემდეგ, რაც ტაძარი თემურ-ლენგმა დაანგრია და XIX ს-ში.

წმიდა დიდმოწამენი, არბვეთის მთავარი ლავითი და კონსტანტინე

წმიდა მოწამენი დავით და კონსტანტინე მხიციები არგვეთის მთავრები იყვნენ. „მეცნიერნი ძუელისა და ახალისა სჯულისა, ჭეშმარიტნი მორწმუნენი და გამოცდილნი და ახოვანნი წყობათა შინა და ბრძოლათა“.

დავითი იყო „აპროვან და სპეტაკ ხორციოა, მოწაბლე თმითა, შუენიერ გუამითა და ხშირ წვერითა“, კონსტანტინე - „შუენიერ გუამითა, მოწაბლე თმითა... წვერ გამო“. როცა მძებმა უსჯულო მურვან-ყრუს შემოსევა შეიტყვეს, შემწობა სთხოვეს უფალს, შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

უსჯულონი თავს დაესხნენ ფერსათის მთასთან დაბანაკებულ ქართველებს. ღვთის შეწევნით ქართველებმა გაიმარჯვეს. გაბრაზებულმა მურვან-ყრუს ურიცხვი დაშპარი შეკრიბა, არაბებმა მოაოხრეს ყველაფერი. გადარჩენილმა მოსახლეობამ ტყვეს შეკრიბეს დაშპარი, ერს კი გაძლიერებული ლოცვები და ღამისთევები დაუდგინეს.

საგარეჯოს ბიბლიოთეკა

130 წლისაა

ბაბრქელება

ამჟვენიური სამოთხე კარგ წიგნებში და სპეტაკ სინდისში პიერ კლოდ ვიქტორ ბუასტი

რობორც წინა წერილში აღვნიშნეთ, ბიბლიოთეკა არა მარტო წიგნის მოსახლეობა, არამედ მიტანის საშუალება, არამედ საბჭოთა მთავრობის ხელში ახალგაზრდობის იდეური და ზნეობრივი აღზრდის იარაღად იქცა. პირველ ხანებში ბიბლიოთეკებში ინიშნებოდნენ წერა-კითხვის მცოდნე ახალგაზრდები, ვინაიდან საუკუნის დასაწყისში განათლების მხრივ სოფლის მოსახლეობა ვერ იდგა სათანადო სიმაღლეზე.

1934 წელს რესპუბლიკის სახალხო განათლების კომისარიატებთან დაარსდა საბიბლიოთეკო სამმართველოები, რაც 1945 წელს მინისტრთა საბჭოებთან არსებულმა საგანმანათლებლო დაწესებულებათა კომიტეტებმა შეცვალეს. 1953 წელს შეიქმნა კულტურის სამინისტროები, რომელსაც დაევა ბიბლიოთეკების საქმის ხელმძღვანელობა და კონტროლის ერთიანი სისტემა. ეს პატარა მიმოხილვა ნათლად მოწმობს ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებს საბიბლიოთეკო საქმის განვითარებისათვის. ეს დიდი გარდატეხები შეეხო წვენი რაიონსაც – იხსნებოდა ახალი ბიბლიოთეკები სოფლებში: მანავში, გორგოწმინდაში, კაკაბეთში, თოხლიაურში, ნინოწმინდაში და სხვა სოფლებში. რესპუბლიკაში მიმდინარე მოვლენებმა დააყენა იმის აუცილებლობა, რომ მომზადდებოდა სოფლის სპეციალური ბი. კულტურის სამინისტროსთან შეიქმნა მუდმივი კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსები.

საბიბლიოთეკო სასწავლებელი. აქ იზაგებებოდა სოფლის ბიბლიოთეკებში მომუშავე ახალგაზრდები ცოდნის მისაღებად. პარალელურად სკოლებში გადიოდა საშუალო სკოლებად, რომლებთანაც შეიქმნა სასკოლო ბიბლიოთეკები, ხოლო კლუბებთან კლუბთან არსებული ბიბლიოთეკები. მათ დახმარებას უწევდათ რაიონული ბიბლიოთეკა. ყველა ეს სოფლის ბიბლიოთეკა ექვემდებარებოდა სარაიონო ბიბლიოთეკას, ის თვეობრივად მათ ხელმძღვანელად და მეთოდურ დახმარებასაც ის უწევდა.

რობორც იყო საბიბლიოთეკო ცხოვრება 20-50-იან წლებში

საგარეჯოს მთიანი სოფლები მოწვევითი იყო კულტურულ მომსახურებას. აქ არც კლუბები იყო და არც ბიბლიოთეკები. ეს ადრეულ ეტაპზე, სანამ ბიბლიოთეკები გაიხსნებოდა. სკოლებში ბავშვები მუხობელი სოფლებიდან ფეხით დადიოდნენ. საჭიროებამ მოითხოვა გახსნილიყო მოძრავი ბიბლიოთეკა და 1933 წელს გაიხსნა კიდევ. მეორე მსოფლიო ომის დაწყებამდე მოძრავი ბიბლიოთეკა კარგად შეასრულა თავისი მოვალეობა. ომის წლებში დროებით შეაჩერა მოძრავი ბიბლიოთეკების მუშაობა, შემდეგ კი ისევ განახლდა. აქვე ვიტყვი, რომ მოძრავ ბიბლიოთეკაში სხვადასხვა წლებში მუშაობდნენ: სანათა ჩერქეზიშვილი, დიანა კახიანი, ელიზა ბაღდასაროვა, ნანა სარუხანაშვილი. აგრეთვე რავი ბიბლიოთეკა თვეში ორჯერ გადიოდა სოფლებში, სადაც არ იყო ბიბლიოთეკები, გააქონდათ წიგნები, შემდეგ გასვლაზე გააქონდათ ახალი და ძველებს ადგილზე აბრუნებდნენ.

რობორც იყო საბიბლიოთეკის ცხოვრება 40-იან წლებში, 806 მუშაობდნენ ამ?

საგარეჯოს რაისაავადმყოფოს ყველა სათვის საყვარელი თვალის ექიმი ქნი ნინო მჭედლიშვილი ივრებდა იმ წლებში – მისი ერთადერთი და საყვარელი ძმა ბიძინა მჭედლიშვილი თეატრის დიდი მოყვარული ყოფილა. მონაწილეობას იღებდა თეატრალურ წარმოდგენებში, უკრავდა სასულე ორკესტრში. 1936 წელს ის დაწინაურდა სარაიონო ბიბლიოთეკაში. იმ დროს ის 16 წლის ყოფილა. ქნი ნინო ივრებდა, როგორც მუშაობდა მისი ძმა დავით მჭედლიშვილთან ერთად ბიბლიოთეკაში. 1940 წელს ბიძინა მჭედლიშვილი მოხალისედ წავიდა ომში. სახლში დაუტოვებია თავისი ნახატები, რომლებიც შემდეგ დაკარგულა. ეს მრავალმხრივი ნიჭით დაჯილდოებული ახალგაზრდა კაცია, სამწუხაროდ პირველსავე თვეებში ტყვედ ჩაგვარდნილა ქ. ბრესტში.

ცნობილი ქართველი მწერალი ალ. კვლანდაძე თავის წიგნში „მაკობარებთან“ იხსენებს მასთან მისთან შეხვედრას ომის დროს. ამის შემდეგ ბიძინას კვალად იკარგება. მისი მუდმივი ძებნის მიუხედავად, მის შესახებ ვერაფერი გაიგეს და უზო-უკვლოდ დაკარგულად ჩათვალეს. ომიდან ის ცოცხალი არ დაბრუნებულა და ოჯახისთვის შინამუსხველად იქცა.

ბიძინა მჭედლიშვილმა ომში წასვლის წინ ბიბლიოთეკა გადააბარა მანანა მჭედლიშვილს, რომელიც მანამდე კოჭბაის ბიბლიოთეკაში მუშაობდა.

ვინ იყო მანანა ვახილის ასული მჭედლიშვილი?

ბევრ საგარეჯოელს დღესაც ახსოვს იგი. 1990 წლამდე ის საგარეჯოს რაისაავადმყოფოში მუშაობდა სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ექთნად. ბიბლიოთეკაში მან იმუშავა 1942-1943წწ-ში. შემდეგ მან დაამთავრა საექთნო კურსები და ისიც მოხალისედ წავიდა ომში. 1943 წელს ცნობა მოვიდა, თითქოს ის დაიღუპა. სინამდვილეში მანანა მჭედლიშვილი გერმანელებმა ტყვედ ჩაიგდეს და საფრანგეთში, ტყვეთა ბანაკში გადაიყვანეს. რამდენიმე ხნის შემდეგ ფრანგმა პარტიზანებმა იგი ბანაკიდან გააპარეს და საფრანგეთში გადაამალეს. პირადად შეჩინდა ხშირად საუბრები მანანა მჭედლიშვილთან, რომელსაც ერთი ახლობლის ოჯახში ვხვდებოდი. მისი ისტორია მართლაც საინტერესოა. ბედმა ის მიიყვანა ცნობილ ქართველ მეცნიერ ექვთიმე თაყაიშვილთან, სადაც ფრანგმა პარტიზანებმა მანანა გადაამალეს. ექვთიმე თაყაიშვილი, როგორც ვიცით პატრონობდა მენშევიკების დროს საქართველოდან გატანილ განძს. მანანა ეხმარებოდა მას განძის მოვლა-პატრონობაში. ეს ძირითადად ამ განძის აღწერილობას შეეხებოდა. ბიბლიოთეკაში მიღებული გამოცდილება მანანამ იქაც გამოიყენა და განძის აღწერილობასა და თემატიკურად დალაგებაში დიდი დახმარება გაუწია ექვთიმე თაყაიშვილს. ის აკეთებდა სხვადასხვა ჩანაწერებს, რომელსაც ბნი ექვთიმე კარნახობდა. აწერინებდა წერილებს, ფრანგულიდან ქართულ თარგმანებს.

ომის დამთავრების შემდეგ, როცა ი. სტალინის დიდი ძალისხმევით ე. თაყაიშვილი და ეროვნული განძი საქართველოში დააბრუნეს, მანანა ხშირად ჩადიოდა თბილისში ბნი ექვთიმესთან სახლში და მოხუცს ეხმარებოდა რაც შეეძლო.

მანანა ომის შემდეგ ცოტა ხანს ისევ ბიბლიოთეკაში მუშაობდა, შემდეგ კი საავადმყოფოში გადავიდა პენსიამდე. მანანა მჭედლიშვილთან ერთად ბიბლიოთეკაში მუშაობდნენ ანა ბედიასვილი და შალვა კახიანი. ეს ის პერიოდია, როცა ბიბლიოთეკაში უკვე ორი და სამი თანამშრომელიც მუშაობდა. აქვე ვიტყვი, რომ სარაიონო ბიბლიოთეკას 1947-1948 წლებში ხელმძღვანელობდა ნათელა ჯაფარიძე, 1948-1949 წწ-ში – ციალა ტიგინაშვილი, 1950-1951წწ-ში – ვ. ჯეიორანაშვილი, 1951-1952წწ-ში – ციალა ილაური, 1952-1953წწ-ში – ეთერ ჭინჭარაძე.

ლია ურდულაშვილი, საგარეჯოს ცენტრალური ბიბლიოთეკის ბიბლიოთეკის ბაბრქელება იძნება

სოფელ კოჭბანში ახალი, თანამედროვე სტანდარტების საბავშვო ბაღი გაიხსნა

საბარეჯოს მუნიციპალიტეტის მერმა ბიორბი მარტოშვილიძემ, მერის მოადგილემ ალექსი ბილაშვილმა, საკრებულოს თავჯდომარემ ოთარ ჩალათაშვილმა, ადგილობრივი თვითმმართველობის სხვა წარმომადგენლებთან და აიპ „საგარეჯოს სკოლა-დედი ალზრდის დაწესებულებების“ გაერთიანების ხელმძღვანელ ელზა ბილაშვილთან ერთად სოფელ კოჭბანში ახალი-თანამედროვე სტანდარტების საბავშვო ბაღი საზეიმო ვითარებაში გაიხსნა.

ჩვენი უზუ პირები ერთი ლაქაში დღე

საბარეჯოს მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის, ძეგლთა დაცვის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საკითხთა სამსახურის ინიციატივით, 13 ოქტომბერს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისთვის ექსკურსია მოეწყო. ბავშვებმა მშობლებთან ერთად ქანდის ცამეტი ასურელი მამის სახელობის და ჯვრის მონასტრები მოილოცეს. ბავშვები მამა სერაფიმემ დალოცა და ტე-ბილდულით გაუმასპინძლა.

მსგავსი აქციები კვლავ იგეგმება, რადგან ასეთი ღონისძიებები ხელს უწყობს ბავშვების ცხოვრების გამრავალფეროვნებას და მათ საზოგადოებასთან ინტეგრაციას.

კიბულო

კასპის ტატამზე

5-6 ობტომბერს ქ. კასპში ჩატარდა მალხაზ კუბლაძის ხსოვნის ტურნირი ძიუდო-ში, რომელშიც ქვეყნის სხვა რეგიონების მოჭიდავეებთან ერთად მონაწილეობდნენ აიპ „საგარეჯოს სპორტგაერთიანების“ საგარეჯოსა და გიორგიწმინდის საჭიდაო წრეების ძიუდოისტები.

მათგან ტურნირის ჩემპიონი 46 კგ წონით კატეგორიაში გახდა გიორგიწმინდის საჭიდაო სკოლის აღსაზრდელი დავით კვეციანი. 30 კგ წონით კატეგორიაში მეორე ადგილი და ვერცხლის მედალი მოიპოვა ოთარ ოდიკაძემ (საგარეჯო). ტურნირის III პრიზიორები 26 კგ-ში გახდნენ ალექო ბუკიაშვილი (გიორგიწმინდა) და საბა ოდიკაძე (საგარეჯო). ასევე III საპრიზო ადგილები დაიკავეს საგარეჯოს ჭიდაობის წრის აღსაზრდელმა ვახო ჭიბერაშვილმა (34კგ), ონისე ბორაშვილმა (38კგ), გიორგი კურდულაშვილმა (46კგ), მიხეილ ყორღანაშვილმა (46კგ), თენგიზ მაისაშვილმა (50 კგ) და თენგიზ ხებერელაშვილმა (81კგ).

ტოპონიმები

სათივარა

დინარე თვალთხევის სათავე აუზის წყალგამყოფ შემაღლებიდან, რომელსაც გადმოკვეთდა „ლაფიან ხევის“ აუზიდან ამომავალი თელავისკენ მიმავალი გზა, „სათივარა“ ეწოდება. აქ მდებარეობს ნაყოფიერი სუბალპური ველები, რომელიც უხსოვარი დროიდან წარმოადგენდა ქართველი ტომებით დასახლებულ სოფელს. ამის დამადასტურებელ ნიშანს წარმოადგენს პატარა, ბაზილიკური ტიპის ეკლესია და ის აუარებული ნასახლარები და სამაროვანი, რომლებიც აქ გვხვდება.

„სათივარა“ მეოცე საუკუნის 50-იან წლებამდე სასოფლო-სამეურნეო თვალსაზრისით წარმოადგენდა პატარა მთის სოფელ- ჯატის კუთვნილ აგარაკ-მინდორს, სადაც ჯატელი კოლმეურნეები თესდნენ კარტოფილს, სიმინდს და სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურებს, აბაღახებდნენ ცხვარსა და მსხვილფეხა პირუტყვს, თიბავდნენ თივას.

2003 წლის გაზაფხულზე ვესაუბრე ჯატელ ქალბატონს-ნინოს, რომელიც ჯატიდან გამოთხოვილი იყო საგარეჯოს მკვიდრ კაკო (აკაკი) ქვლივიძეზე. მან მიამბო ერთი საინტერესო ფაქტის შესახებ: გასული საუკუნის 50-იან წლებში, მიწის

სამუშაოების დროს ჯატელმა კოლმეურნეებმა აღმოაჩინეს ერთი ქვაყუთის სამარხი, რომელშიც აღმოჩნდა 11 ადამიანის ჩონჩხი. სავარაუდოდ ეს მიცვალებულები ერთი ოჯახის წევრები იყვნენ და რაღაც მოარულმა ეპიდემიამ, ან მტრის მსახურაღმა ხელმა მოუღო მათ ბოლო, რაც იმაზედაც მეტყველებდა, რომ უხსოვარ წარსულში აქ ხალხმრავალი სოფელი ყოფილა. ისე, აქ ეკლესიას არავინ ააშენებდა. ნამოსახლარები მრავლად შეინიშნება წყალუხვ თვალთხევის მთელ უბანში. სხვადასხვა დროში და ეპოქაში აქ უცხოურადაც ამაყულამაზეს, მშრომელ და თავმოყვარე ქართველებს, რომლებიც იცავდნენ სამშობლოს, ქმნიდნენ ხვავსა და ბარაქას, ედემის ბაღად აქცევდნენ ბარაქიან ხეობას.

ქალბატონმა ნინო თურმანაშვილმა ის საგვარეულოებიც ჩამოითვალა, ვინც აქ ცხოვრობდნენ გასული საუკუნის 50-იან წლებში. აი, ისინიც: გიგაურები, წითელაურები, ბეწუკაშვილები, თურმანაშვილები, ხაღულაშვილები, ფეტვიანაშვილები, ბადრიანაშვილები, პატარაშვილები, კვეყრაშვილები, თიღილაურები, დიდმელიშვილები, დვითისაშვილები.

ამ პატარა სოფლის-ჯატის კუთვნილი სავარეულები იყო სათივარა, მლაშე ველი, საღორეები, პატარა მინდორი ხაჯაგები, ზედა მთა, სახაშმო, სამების ნაწილი, ნაქალაქარი. თავად ნასოფლარი- ჯატი დიდი ქართველი მეოსნის ვაჟა-ფშაველას ინიციატივით იყო ჩამოსახლებული მცირე მიწიან ფშავიდან მეცხრაშვილ საუკუნის მეორე ნახევარში. ეს სოფელი მეოცე საუკუნის 50-იანი წლებიდან ძალით იქნა გადასახლებული სართიჭალის, ხაშმის და სამგორში დასახლების ახალ სოფლებში.

ბაზმი „გარეჯის მაცნე“ რედაქცია თანაგრძნობას უცხადებს ზურაბ აგულაშვილსა და თამარ ყუშიტაშვილს დედისა და დედამთილის

მანანა მგაფლიშვილი- აბულაშვილის

გარდაცვალების გამო.

რედაქტორი: **თინათინ ილაური**

„გარეჯის მაცნე“ გამომცემელი შპს „გარეჯის მაცნე“ გაზეთი რეგისტრირებულია სსიპ „საჯარო რეესტრში“ სარეგისტრაციო ნომერი 281366; საიდენტ. კოდი 438107460. ტირაჟი – 300 რედაქციის მისამართი: ქ. საგარეჯო, დ. აღმაშენებლის ქ. № 15, გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა შ.პ.ს. „გარეჯის მაცნეში“ დაიბეჭდა თბილისში, გამომცემლობა „კოლორში“.

ტელეფონები: 599 502 842 599 851 143

ელ. ფოსტა: garejismacne11@gmail.com